

MUNI
MED

Ochrana a podpora zdraví IV

VLOZ1044
jaro 2022

Alena Tobiášová

Vymezení tématu

- ✓ odpovědnost poskytovatele zdravotních služeb
- ✓ odpovědnost zdravotnického pracovníka
- ✓ stížnosti na postup při poskytování zdravotních služeb
- ✓ průlomy do povinnosti mlčenlivosti (vybrané)
- ✓ kazuistiky, judikatura

Předpoklady vzniku odpovědnosti

jednání nebo opomenutí

– se znaky protiprávnosti

škodlivý následek

– porušení / ohrožení zákonem chráněného zájmu či hodnot

kauzální nexus

mezi jednáním či opomenutím a škodlivým následkem

zavinění

– úmysl / nedbalost

Povinnost poskytovatele

- poskytovat zdravotní služby na náležitě odborné úrovni
- vytvořit podmínky a opatření k zajištění uplatňování práv a povinností
  - pacientů
  - a dalších oprávněných osob,
  - zdravotnických pracovníků
  - a jiných odborných pracovníkůpři poskytování zdravotních služeb

Povinnost zdravotnického pracovníka

- poskytovat zdravotní služby,
ke kterým získal **odbornou** nebo **specializovanou způsobilost**
podle jiných právních předpisů,
v rozsahu odpovídajícím jeho způsobilosti,
zdravotnímu **stavu pacienta,**
na náležité odborné úrovni a řídit se etickými principy

postup „lege artis“

- Náležitou odbornou úrovní se rozumí poskytování zdravotních služeb podle **pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů**, při respektování **individuality pacienta**, s ohledem na **konkrétní podmínky a objektivní možnosti**.

Stížnost na postup při poskytování zdravotních služeb

Zákon o zdravotních službách (§93 a násl.)

Osoby oprávněné k podání stížnosti

- pacient
- zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta
- osoba blízká v případě, že pacient tak nemůže učinit s ohledem na svůj zdravotní stav nebo pokud zemřel
- osoba zmocněná pacientem
- stížnost, kterou podala jiná osoba, správní orgán posoudí jako podnět k provedení kontroly
- písemně vyrozumí, jak se stížností bylo naloženo

Příjemce stížnosti

- poskytovatel zdravotních služeb
- ředitel organizační jednotky Vězeňské služby
- příslušný správní orgán
  - ✓ krajský úřad / Magistrát hlavního města Prahy
  - ✓ Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti

Povinnosti poskytovatele

- ✓ navrhnout stěžovateli ústní projednání stížnosti, pokud je to s ohledem na charakter stížnosti vhodné
- ✓ vyřídit stížnost do 30/60 dnů ode dne jejího obdržení; tuto lhůtu může odůvodněně
- ✓ do 5 dnů ode dne jejího obdržení prokazatelně postoupit věcně příslušnému subjektu
- ✓ o prodloužení lhůty a postoupení stížnosti je povinen informovat stěžovatele

Povinnosti poskytovatele

- ✓ vést evidenci o podání stížností a způsobu vyřízení
- ✓ umožnit stěžovateli nahlížet do konkrétního stížnostního spisu a pořizovat z něj kopie
- ✓ poskytnout mu včasnou a nutnou součinnost správnímu orgánu
- ✓ lůžková péče
  - ✓ vypracovat postup pro vyřizování stížností
  - ✓ informaci o možnosti a postupu uveřejnit v ZZ na veřejně přístupném místě a na internet. stránkách

Příslušný správní úřad

- ✓ lhůty k vyřízení – 30 / 90 /120 dnů
- ✓ vypracovat postup pro vyřizování a určit pracoviště k přijímání stížností
- ✓ uveřejnit postup a adresu určeného pracoviště na úřední desce
- ✓ vést evidenci o podání stížností a o způsobu jejich vyřízení
- ✓ umožnit stěžovateli nahlížet do spisu a pořizovat z něj kopie
- ustanovit „nezávislou odbornou komisi“

Nezávislý odborník

Nezávislá odborná komise

- ustanovuje příslušný správní orgán
- pro posouzení případů
  - ✓ pochybnosti, zda byl při poskytování ZS dodržen správný postup
  - ✓ vyloučení příčinné souvislosti mezi nesprávným postupem a újmou na zdraví pacientovi
- zákonem určené složení nezávislé odborné komise
- jednání je neveřejné

Nezávislá odborná komise

- ✓ jednoznačné konstatování, zda byl nebo nebyl při poskytování ZS dodržen náležitý odborný postup
  - nedodržení náležitého odborného postupu
    - jeho **popis**
    - konstatování, zda je / není dána **příčinná souvislost** mezi postupem a újmou na zdraví
nebo poškozením zdraví s následkem smrti
  - návrh **opatření** směřujících k nápravě

Způsoby vyřízení stížnosti

- uložení nápravných opatření s uvedením lhůty pro jejich splnění
- **podání podnětu orgánu příslušnému podle jiných právních předpisů, příslušné komoře**
- obdobně postupuje poskytovatel
- informace zdravotní pojišťovně pacienta
  - ✓ o uložených nápravných opatřeních
  - ✓ o podání podnětu jinému orgánu

Stížnost na výkon povolání člena ČLK

*Zákon o České lékařské komoře, České stomatologické komoře
a České lékárnické komoře*

Osoby oprávněné k podání stížnosti

- stížnost může podat každý
- na jednání lékařů, kteří jsou jejími členy
= profesně aktivní lékaře
- souvislost s výkonem lékařského povolání

Působnost orgánů ČLK

- **Revizní komise OS ČLK**

- provádí šetření před případným zahájením disciplinárního řízení
- podává návrh na zahájení / nezahájení disciplinárního řízení čestné radě OS ČLK

- **Čestná rada OS ČLK**

- rozhoduje ve věci samé

- **Čestná rada ČLK**

- rozhoduje o námitkách stěžovatelů proti rozhodnutí
- o opravných prostředcích proti rozhodnutím
- proti rozhodnutí čestné rady ČLK je možné brojit správní žalobou u soudu

Sankce při disciplinárním provinění

- Čestná rada OS ČLK
  - Důtka
  - pokuta od 2.000,- Kč do 20.000,- Kč
- Čestná rada ČLK
  - pokuta od 3.000,- Kč do 30.000,- Kč
  - podmíněné vyloučení z komory se zkušební dobou v délce od 1 do 3 let
  - vyloučení z komory = zákaz činnosti

Podnět k trestnímu stíhání

Trestní zákoník

Trestní řád

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Povinnost Policie ČR

- ✓ na základě vlastních poznatků, trestních oznámení i podnětů jiných osob a orgánů,
na jejichž podkladě lze učinit závěr o podezření ze spáchání TČ,
učinit všechna potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a směřující ke zjištění jeho pachatele
- žádost o vydání zdravotnické dokumentace
- výzva k podání vysvětlení *MUDr.AB, MUDr.CD*, primáře, managementem Nemocnice

Orgány činné v trestním řízení (§ 8/1,5 TR)

- Státní orgány, **právnícké a fyzické osoby jsou povinny** bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty **vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení** při plnění jejich úkolů...
- **Nestanoví-li zvláštní zákon podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace**, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo **na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze tyto informace pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce ...**

Judikatura

Usn. IV. ÚS 2741/17 ....
informace, vyžadované orgány
činnými v trest. řízení o pouhé
totožnosti hospitalizovaných
osob na oddělení, nepodléhají
zvláštní ochraně podle § 51 odst.
3 zák. o ZS. Na uvedené
informace se tedy nevztahuje
mlčenlivost, a proto k jejich
sdělení není třeba souhlasu
soudu podle § 8/5 TR.

Nález II. ÚS 2050/14 ... podávání
informací zjištěných při
poskytování ZS představuje
natolik invazivní zásah do
soukromí jednotlivce, že je
nezbytné, aby byl posouzen
nezávislým a nestranným
orgánem, kterým může být
pouze soud.

Nepřekážení trestného činu (§ 367 TZ)

Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin .... a spáchání nebo dokončení takového TČ nepřekazí ...
překazít TČ lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu

vraždy, zabití, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, nedovoleného přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy, neoprávněného odebrání tkání a orgánů, znásilnění, pohlavního zneužití, týrání svěřené osoby, ...

Neoznámení trestného činu (§ 368 TZ)

Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný spáchal trestný čin ....
a takový TČ neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu

vraždy, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, týrání svěřené osoby...

**NS 7 Tdo
1116/2012**

Informace, které podléhají povinnosti mlčenlivosti ... , je nutné pro trestní stíhání vyžadovat se souhlasem soudu postupem podle § 8 odst. 5 tr. ř. pouze tehdy, když se na trestný čin nevztahuje oznamovací povinnost podle § 368 tr. zákoníku.

Dosažení účelu trestního řízení může být totiž spojeno s nezbytným zásahem do osobnostních práv poškozeného ... za předpokladu, že to vyžaduje veřejný zájem na objasnění trestného činu a na potrestání jeho pachatele.

Policie ČR / státní zastupitelství

- ✓ vydání a odnětí věci
- ✓ podání vysvětlení
- ✓ osoby hledané / pohřešované
- ✓ totožnost neznámé mrtvoly
- ✓ vyšetření na návykovou látku
- ✓ držitel zbraně
- ✓ nevěrohodnost receptu
- ✓ poskytnutí ZS pacientovi v trestu domácího vězení
- ✓ výslech svědka se zákonnou povinností mlčenlivosti
- ✓ informace o „spolu“pacientech
- ✓ ... další

za podmínek stanovených zákonem

Soudní řízení

- soud I. stupně (nalézací) – rozhodnutí o vině a trestu
- soud II. stupně (odvolací) – řádný opravný prostředek
- Nejvyšší soud (dovolací) – mimořádný opravný prostředek
- Ústavní soud - ochrana základních lidských práv
- ESLP - mezinárodní soud (Štrasburk) - projednávání porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod

Trestné činy ve zdravotnictví (např.)

§ 140 TZ Vražda

§ 141 TZ Zabití

§ 144 TZ Účast na sebevraždě

§ 145 TZ Těžké ublížení na zdraví

§ 146 TZ Ublížení na zdraví

§ 170 TZ Zbavení osobní svobody

§ 171 TZ Omezení osobní svobody

– § 180 TZ Neoprávněné nakládání s osobními údaji

– § 181 TZ Poškození cizích práv

– § 230 TZ Neoprávněný přístup k počítačovému systému

– § 367 TZ Nepřekažení trestného činu

– § 368 TZ Neoznámení trestného činu

– ... další

druhy trestů

a) **odnětí svobody**

b) domácí vězení

c) obecně prospěšné práce

d) propadnutí majetku

e) **peněžitý trest**

f) propadnutí věci

g) **zákaz činnosti**

h) *zákaz držení a chovu zvířat*

i) *zákaz pobytu*

j) *zákaz vstupu na sportovní*

kulturní a jiné společen. akce

k) *ztrátu čest.titulů/ vyznamenání*

l) *ztrátu vojenské hodnosti*

m) *vyhoštění*

Výzva k náhradě škody / újmy na zdraví

Žaloba na náhradu škody / újmy na zdraví

Občanský zákoník

Náhrada škody, újmy na zdraví

Varianta 1

- osoby blízké pacienta

- ✓ usmrcení
  - duševní útrapy osoby blízké
- ✓ náklady pohřbu
- ✓ náklady na výživu pozůstalým

Varianta 2

- pacient + osoby blízké

- ✓ bolest
- ✓ ztížení společenského uplatnění
- ✓ náklady spojené s péčí o zdraví
- ✓ náhrada za ztrátu na výdělku
- ✓ náhrada za ztrátu na důchodu

dopady do výkonu povolání

- uplatnění náhrady škody zaměstnavatele (*Nemocnice*) podle zákoníku práce (4,5 násobek příjmu)
- výtka s upozorněním na možnost výpovědi
- výpověď pro závažné porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci
- odnětí dozoru / dohledu *MUDr.CD* lékařů ve specializační přípravě = snížení odměny za práci
- prodloužení doby specializačního vzdělávání *MUDr.AB*
- ...

Povinnost prevence

Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.

Povinnost zakročit na ochranu práv jiného má každý, kdo má kontrolu nad nebezpečnou situací.

M U N I

M E D